

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

819

Vragen van de leden **Van Miltenburg, Teeven** en **Meeuwis** (allen VVD) aan de staatssecretarissen van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de minister van Justitie over *seksueel misbruik op sociale werkplaatsen*. (Ingezonden 1 oktober 2009)

1
Kent u de weblog www.kiewietje.web-log.nl?

2
Uitgaande van de weblog, waarin de slechte bescherming van vrouwelijke werknemers binnen een sociale werkplaats centraal staat, zijn er andere gevallen bekend van vrouwen die seksueel worden misbruikt op de sociale werkplaats? Zo ja, hoe vaak komt dit voor?

3
Zo nee, denkt u op basis hiervan dat seksueel misbruik nooit voorkomt op sociale werkplaatsen?

4
Uitgaande van Europese onderzoeken, waaruit blijkt dat ruim 60 procent van de verstandelijk gehandicapten in zijn of haar leven één of meerdere malen seksueel wordt misbruikt, bent u van mening dat binnen sociale werkplaatsen, gezien de kwetsbaarheid van de werknemers, er extra aandacht zou moeten zijn voor het voorkomen van

seksueel grensoverschrijdend gedrag? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u aangeven op welke wijze dit nu kan worden afgedwongen?

5
Zijn sociale werkplaatsen wettelijk verplicht een protocol te hanteren met betrekking tot melding van seksueel misbruik? Zo ja, welke afspraken moeten ten minste deel uit maken van dat protocol?

6
Indien sociale werkplekken wettelijk verplicht zijn een dergelijk protocol te hanteren, wordt er regelmatig gecontroleerd of dit protocol aanwezig is en actief wordt nageleefd? Hoe en door wie?

7
Is het u bekend dat er afspraken zijn tussen sociale werkplaatsen en de zedenpolitie over hoe om te gaan met een aangifte van seksueel misbruik binnen sociale werkplaatsen? Zo ja, om wat voor afspraken gaat dit en wat is de rechtvaardiging voor dergelijke afspraken?

8
Zijn er andere werkgevers waarmee de zedenpolitie afspraken maakt over de wijze van aangifte van of door werknemers?

9
Hoe beoordeelt u het feit dat de persoon waar de weblog over gaat pas na 4,5 maand aangifte mocht doen van het misbruik en dat uit

reacties blijkt dat deze wachtermijn niet ongebruikelijk is?

10
Is uw uitgangspunt nog steeds dat deskundigen slachtoffers moeten assisteren bij het doen van aangifte en het afleggen van verklaringen?

11
Heeft het vervolgen van zedendelinquenten nog wel voldoende prioriteit bij u? Hoe gaat u deze beleidsprioriteit concreet vormgeven?

Antwoord

Antwoord van minister **Donner** en staatssecretaris **Klijnsma** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 30 november 2009)
Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 406.

1
Ja.

2 en 3
Er zijn de afgelopen vijf jaar vier klachten over seksuele intimidatie van werknemers bij sociale werkplaatsen (sw-bedrijven) bij de vertrouwensinspecteurs van de Arbeidsinspectie binnengekomen.

4, 5 en 6

Een goede en veilige werkomgeving is voor alle werknemers belangrijk. Wet- en regelgeving bieden hiervoor voldoende kaders. De directe verantwoordelijkheid ligt bij de werkgevers en, in het geval van sw-bedrijven, ook bij de betrokken gemeenten die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. Alle bedrijven, inclusief sw-bedrijven, zijn verplicht een bij de organisatie passend arbobeleid op te stellen en maatregelen te ontwikkelen en daarbij aandacht te geven aan werknemers met een arbeidsbeperking. Werkgevers zijn niet wettelijk verplicht tot een protocol voor melding van seksuele intimidatie, ook niet werkgevers in de sw-sector.

In de Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E), zoals bedoeld in de Arbeidsomstandighedenwet, dient de werkgever de mogelijke risico's in het bedrijf te inventariseren en te analyseren en op basis daarvan passend beleid te ontwikkelen en de werknemers hierover voor te lichten. Seksuele intimidatie, wat net als agressie en geweld valt onder de zogeheten psychosociale arbeidsbelasting (PSA), kan ook tot die mogelijke risico's worden gerekend. Werkgevers kunnen bij de invulling van passend PSA-beleid een aantal elementen inzetten zoals het opstellen van een protocol, een gedragscode, het aanstellen van een vertrouwenspersoon, het trainen van werknemers, een klachtenregeling, registratie van incidenten en opvang na incidenten met seksuele intimidatie, pesten of agressie en geweld (zie Memorie van Toelichting bij het Arbeidsomstandighedenbesluit, 2.15). Bij geconstateerde of gemelde klachten over seksuele intimidatie vraagt de Arbeidsinspectie aan de werkgever om aan te tonen dat deze een beleid heeft op het gebied van psychosociale arbeidsbelasting. Indien dit PSA-beleid ontbreekt, kan de Arbeidsinspectie eisen dat de werkgever dit beleid binnen een bepaalde termijn ontwikkelt. Geeft de werkgever hieraan geen gevolg, dan kan de Arbeidsinspectie een bestuurlijke boete opleggen en zal er een vervolgininspectie plaatsvinden. Overigens heeft de sw-sector via de brancheorganisatie Cedris, in samenspraak met de VNG, een arbocatalogus Agressie & Geweld en

Psychosociale Arbeidsbelasting opgesteld welke onlangs is goedgekeurd door de Arbeidsinspectie. Daarnaast heeft de sector in 2007 een Model Gedragscode ontwikkeld. Deze kan gebruikt worden door werkgevers om de eigen (bedrijfs)gedragscode op te stellen. Voor de werknemers kan dit model gebruikt worden om gedragingen aan de orde te stellen. In 2011 wordt bekeken of deze sectoraanpak zijn beslag heeft gekregen in individuele sw-bedrijven. Er is vooralsnog geen aanleiding om te veronderstellen dat seksuele intimidatie binnen de sw-sector een meer dan incidenteel karakter heeft. Maar ieder incident is er een te veel. Gezien de kwetsbaarheid van deze doelgroep zal de Arbeidsinspectie gevraagd worden na te gaan of seksuele intimidatie binnen de sw-sector een element van aandacht moet vormen. Met deze opdracht aan de AI wordt ook een preventieve werking richting de sector beoogd. Over de uitkomsten zal uw Kamer nader geïnformeerd worden.

7 en 8

In verschillende politieregio's worden op lokaal niveau afspraken gemaakt met (sw-)bedrijven of organisaties. Dergelijke afspraken zijn een vorm van maatwerk die de politie kan bieden als daartoe aanleiding is. Deze afspraken kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op zaken als het aanwijzen van vaste contactpersonen en het verstrekken van algemene informatie over de werkwijze van de politie en de behandeling van aangiftes.

9

Uit informatie van de politie blijkt dat de periode tussen het eerste telefonische contact en het moment van aangifte in dit geval niet 4,5 maand maar 3,5 maand bedroeg. Een dergelijk lange termijn is ongewenst en niet gebruikelijk. Door omstandigheden aan beide kanten is het in dit geval helaas zo gelopen. Overigens hebben tussen het eerste telefonische contact en de uiteindelijke aangifte nog wel in totaal vier gesprekken plaatsgevonden tussen de politie en betrokkenen.

10

Bij de beantwoording van eerdere Kamervragen over verwante onderwerpen is niet gesteld dat deskundigen altijd aanwezig moeten

zijn bij het horen en verhoren van kwetsbare getuigen, slachtoffers en verdachten. Wel is toen aangegeven dat – als de situatie daartoe aanleiding geeft – deskundigen zullen en kunnen worden betrokken bij het horen en verhoren van personen met een verstandelijke beperking. Dit vergt een beoordeling van geval tot geval. Kernvraag is of de te horen persoon verhoorbaar is, zodat de verklaring een objectieve en betrouwbare bijdrage kan leveren aan de bewijsgeving. In zedenzaken worden speciaal daarvoor opgeleide zedenrechercheurs ingezet. De betrokkenheid van deskundigen ziet dus niet op het assisteren van het slachtoffer maar op het bepalen van de verhoorbaarheid van de betreffende persoon en het adviseren van de politie over de wijze waarop deze persoon kan worden gehoord of verhoord en op de wijze waarop diens antwoorden of non-verbale reacties moeten worden geïnterpreteerd. (Zie antwoorden op vragen van de leden Aasted Madsen-Van Stiphout en Cöruz, Kamerstukken II, vergaderjaar 2009–2010, Aanhangsel 259; antwoorden op de vragen van het lid Leijten, Kamerstukken II, vergaderjaar 2009–2010, Aanhangsel 258 en antwoorden op vragen van het lid Leijten, Kamerstukken II, vergaderjaar 2008–2009, Aanhangsel 3474).

11

Ja. Voor de politie en het Openbaar Ministerie is de bestrijding van zedendelicten altijd een belangrijk aandachtsgebied. Dit valt mede af te leiden uit de specialistische aanpak bij de politie en het Openbaar Ministerie van de verschillende vormen van zedencriminaliteit. Zo is voor de bestrijding van kinderpornografie kort geleden een speciale landelijke taskforce opgericht en wordt er gebruik gemaakt van speciaal ingerichte verhooromgevingen waar jonge slachtoffers en slachtoffers met een verstandelijke beperking in een vertrouwde omgeving kunnen worden gehoord.